

מה אתה יודע על המים? מן הסתם — שכל שאנה ש.ת.ה יותר אתה מוזה יותר — שהם גורמים למחלות קיבה אם שותים אותם יחד עם פירות ושאין לשות אותם תוך כדי סעודה אלא אחריה, ושהם גורמים להשמנה. אם הינך חניך האסכולה הישנה של ההגנה והפלימה, הינך גם סבור שמש מעתימים היא סימן היכר של גבר.

כל אלה דעות מוטעות, ואפילו מזיקות לבריאות. זעות קבעו פרופסור אנדרה דה פריז, דיקן המחלקה למעינים של אוניברסיטת תל-אביב, ומנהל המחלקה הפנימית של בית החולים בילינסון, ד"ר מנחם פראנק, לאחר מחקר יסודי בכעיות השתיה. עניין אותם, במיוחד, הקשר שבין הרגליה השתיה לבין מחלת אבני-כליות.

שתינימים גדולים. פסק פרופסור דהפריז: «אנו שותים פחות מדי מים במדינה זו, בייחוד בקיץ, ובייחוד שביחוד — בדרום. בדרום צריך לשות בממוצע כוס נזולים מדי חצי-שעה, ולא פחות משהה ליטרים ביוב. אין לשותת חצי-ליטר או ליטר בבת אחת, ואחר-כך להישאר כמה שעות בלי מים. ש.ת.ה מעט, אבל לעתים קרובות. ש.ת.ה מה שאנה רוצה — העיקר שתשתה. אם המשקה אינו ממותק — לא תשמין מזה.»

בצפון יש לשותת שניים-שלושה ליטר ביום. בקיץ — כמות הפולה מזו. אין גם לסמך על הרגשי-הצמא בלבד, לקבוע לפיה את השתייה. כי הגוף זקוק למים הרבה יותר מאשר משקף זאת הצמאון.

הסביר הפרופסור: «כליותך אינן מתעייפות, אם אתה שותה הרבה. להיפך: ככל שאנה מרבה שותת, טוב יותר לכליות. הוא גם סיפק עובדה סטטיסטית מאלפת: כי 1.2% מכל המבוגרים בצפון הארץ, (מבאר שבע צפונה) סבלים או סבלו מאבני-כליות. בדרום הסיכויים לקבלת אבני-כליות הם פי שניים כאלה שבצפון.»

הסכנה הגדולה ביותר לישראל לקבל אבני-כליות היא בגיל 18-23. ליוצאי-אירופה יש סיכויים לחלות באבני-כליות פי שלושה מיוצאי ארצות המזרח הרגילים לשותת הרבה. ואילו עולה חדש מבוגר נתון בסכנה זו בעיקר בחמש השנים הראשונות להיות בארץ. כעבור חמש שנים האפשרויות הן — או שהאדם קיבל אבני-כליות, או שהתרגל לשותת יותר מ שנהג לשותת קודם.

מסקנה נוספת אליה הגיעו החוקרים, לאחר בדיקת 30 אלף כרטיסי-חולים בצפון ו-11 אלף בדרום: מספר האנשים הלוקים באבני-כליות בנגב גדול יחסית פי 20 מאשר בפלורידה החמה, בארצות-הברית. ה-אמריקאים הם שתינימים גדולים, קבע הפרופסור, וזה היינו צריכים ללמוד מהם. ואכן, בהיכנס לקוף המסעדה לאמריקאים, מעמיד לפניו המלצר, כדבר ראשון, כד מים קרים.

חבל על כל טיפה. שתי סיבות עיקריות גורמות לאבני-כליות: האחת תורשתית, השנייה — שתייה מועטה.

המנוזלים שאדם שותה יוצא חלק בזיעה, והעודף נפרש בשתן. כמות הזיעה הנוצרת היא פחות או יותר מתמדת, בין אם שותים מעט ובין אם שותים הרבה. אם שותים פחות מדי, מוציא הגוף פחות שתן. בשתן יש חומציות גבוהה, וכשזו נשארת בגוף היא עוזרת ליצירת אבני-כליות. מי ששותה הרבה, מפחית את אחוז החומציות בשתן, וכך גם את האפשרות של קבלת אבני-כליות, אף אם זו נובעת מגורם תורשתי.

החוקרים מדרו את כמות השתן אצל מאות אנשים החיים בדרום, חקרו את הרגליה השתיה שלהם והגיעו למסקנה שהר הימה אותם. הסתבר כי תושבי בארי, עין גדי, יוסבתה, ערד ומקומות אחרים בדרום מפרישים החלק השלישי מן הכמות הנחשבת לנורמלית. הם גם בעלי הרגליה השתיה מוזרים: מתאפקים במשך שעות-העבודה הארוכות, שותים כמויות גדולות לאחר העבודה, אולם או מאוחר מכדי לתקן את ההשפעה השלילית.

הציע ד"ר פראנק: «כדיוק כפי שמנהלים מסע למניעת ביוכוז המים בסיסמה חבל על כל טיפה — כן מן הראוי לנהל מסע בסיסמה חבל על כל טיפה שאינך שותה.»

חוקות ליהודים

מאמר שני בסדרה

העולם השני היגר רבי שלמה הלברשטם לניו-יורק. שם, בברוקלין, השקיע כוחותיו בשיקום השושלת הבאבובית. הוא ייסד חצר חסידית חדשה, בנה ישיבה, כינס חסידים. אך הפעם — על יסודות חדשים, וזמנים חדשים דורשים סימנות חדשות. האדמו"ר שלמה הלברשטם גרם למהפכה בחסידות. הסיסמה: «תורה ועבודה». לא די ללמוד בישיבה. חובה גם לעבוד. ליד הישיבה קמו בתריסר מקצועיים ובתי-מלאכה. בתי-מלאכה מקיימים את הישיבה. לא זו בלבד שמקיימים — גם מביאים רוחים לא רעים לגמרי. העסק התפתח. הוקמו שלושה סניפים בארצות-הברית, אחרי-כן בקנדה ובמכסיקו. 1800 חסידים.

ובסוף — בת י.ס. הרבי מבאבוב פנה אל הציונות. הגיע הזמן לשוב לאדמת אב"ר, הם, יצחק ויעקב. סיסמה חדשה: «תורה ועבודה על אדמת ישראל». הרבי מבאבוב ישוב לאדמת ציון, ואיתו כל חסידיו. 1000 חסידים. לכל הפחות 1000 חסידים. אבל כפי שהוביל משה רבינו את בני ישראל, דרך המיידבר ולמיידבר. אמריקה אינה מצרים, באמריקה לא בונים פירמידות אלא עושים כסף. הרבי מבאבוב יקים יישוב ל-1430 חסידיו. דירות. נו, וכמובן ישיבה. ישיבה — משמע תורה. יד ביד עם התורה חיבת לבוא העבודה.

לירות. מחזור שנתי: חמש-החצי מיליון לירות. יצוא: 668 אלף דולאר. להגשמת תוכניות-ענק אלה חסר פרט קטן: קרקע. הכסף אינו מהנה פרובלמה, הכסף יבוא מאמריקה, אולם צריך קרקע. 150 דונם. ברוך השם, עדיין אין מחסור קרקעות בישראל. למטרות עליה עדיין יכולות הקרן הקיימת ומינהל מקרקעי ישראל לגרו משהו. וכי מעט קרקע מחכה לגאולה בנגב או בגליל? בנגב בגליל? וכי מה זה כאן, בדיחות? ממתים עוברים רבנים מברוקלין לגור בנגב? בתים זה כבר משהו אחר. כן, בתים זה משהו אחר לגמרי. בבתים עולה דונם קרקע 30 אלף לירות לפחות. וזאת, אם מדובר בחולות בלתי בנויים. בשטח בנוי עולה דונם קרקע 70 אלף לירות. אבל נגיד שרק 30 אלף, 30 כפול 150, ויתקבל הסכום העגול של 4,500,000 ארבע וחצי מיליון לירות.

מי יכול לשלם סכומים כאלה? תמורת כספים כאלה מוכן הרבי מבאבוב לחתור על ציונותו ולהישאר בברוקלין. הרבי מבאבוב חייב לקבל את השטח הרבה יותר בזול. עבור 900 — נגיד אפילו עבור אלף לירות לדונם. למטרה זו הוא מוכן לשבור אפילו מסורת רבנית ולהיות הרבי הראשון ש ייכנס במשאומתן עם הקרן הקיימת. הקרן הקיימת צריכה להתפעל מן הכבוד הגדול הגדול שייפול בחלקה למכור — או ליתר דיוק: לתת במתנה — 150 דונם קרקע בשטח בתים לרבי מבאבוב. מתעוררים בענין גורמים מצמרת הסוכ-נות. מתערב בענין שר המסחר והתעשייה, פנחס ספיר, בכבודו ובעצמו. אמנם הביזנס הזה צריך לעלות למדינה ארבע-החצי מיל-יון, אולם הוא יגרוור אחריו השקעות ענק, ובראש וראשונה — עלייה מארצות-הברית, מהמערב המפותח, האקדמאי, הסכני, העשיר. האם עליית הרבי ואלפי חסידיו לא שוה ארבע-החצי מיליון?

★ ★ ★ "זה ביזנסמאן!"

כ אשר מדבר מזכיר עריית בתים, שלום אביטל, על הרבי מבאבוב, מת מוגב כל פרצופו בחיוך מלא התפעלות: «הרבי מבאבוב? האם אתה יודע מי הוא הרבי מבאבוב? זוהי אישיות גדולה!»

שלום אביטל מספר את כל הסיפור. כיצד החליט הרבי מבאבוב לעבור מברוקלין לישראל, כיצד קיבל 150 דונם בבתים, בסמך לאיזור התעשייה. מדוע החליט לה עיבר את מושבו לישראל? למזכיר יש פירושים משלו. כאשר ייסד האדמו"ר שלמה הלברשטם, לפני 16 שנה, את חצרו בברוקלין, השתרעה על שטח שכונה יהודית למתד-רין. אולם בינתיים, לאט-לאט, החלו היהודים מוכרים דירותיהם ומעבירים מושבם למקום אחר. לעתים יותר ויותר קרובות התיישב בשכונה איזה איתלקי או פורטר-ריקאני, ואפילו יותר גרווע — כושי. בבת אחת נתברר, כי הרבי מבאבוב מפלייחו מוקפים סביב בים של גויים ממש. האם יכול רבי לחיות בתוך ים של גויים?

«אבל אל תחשוב לה, כי זה רבי מסוג הרבנים שאנחנו מורגלים בהם», מבהיר מיד מזכיר העיר. «חס וחלילה. בשנה שעברה שהיתי בארצות-הברית, בעניין פרטי אמרתי לעצמי, שאם אני ככל כאן, אבקר אצל הרבי מבאבוב. באתי, הודיעו על בואי, ה רבי קיבל אותי מיד. הוא קרא למזכירתי ואמר: שום טלפונים, שום ראינות. היום אני משוחח רק עם האורח מבתי-אם! אתה בודאי מתפלא, שאמרתי, מזכירתי? שמע, יש לו שם משרדים של ממש, עם מזכירות, עם טלפונים, עם פקידים ועם מנהל חשבונות. רבי זה מהל עסקים בעלי היקף כזה, אשר אני ואתה וכאלה כמונו אין להם

שני חסידים קאי אליהו אביצק, בשיחה ידידותית בטקס הנחת אבן-הפינה למפעל חדש בקריית באבוב. ספיר הוא שנתן את ההוראה למכור בחצי-חונים את האדמות.

גיות החובקות שלושה חלקי תבל, שלוש ערים, שלושה מושגים גיאוגרפיים: באבוב בגליציה, ברוקלין בניו-יורק ובתיים ביש-ראל. אירופה אמריקה ואסיה סגורות בי מעגל היסטורי אחד.

בראש וראשונה — באבוב. עיירה קטנטנה בגליציה הפולנית, בה שלטה מאז מאות בשנים שושלת רבנים צדקים. אל הרבי מבאבוב באו לשמוע תורה לא רק חסידים מגליציה; מאמיניו שחרו לפתחו מקצותיה המרוחקים ביותר של פולין: מווארשה, מי עיירות לובלין, אפילו מחילנה הרחוקה. ב-1939 רצחו הגרמנים את הרבי הוק. נותר בחיים אך בנו, שלמה הלברשטם. הוא נלחם בשורות הפרטיזנים, פעל במדי צעין גרמני, כששתחרר הצבא האדום את פולין, התחיל הרבי-הנבן לעסוק בהצלת ילדים יהודים, חסרי הורים, שהיו פזורים בבתים פולניים ובמינוזים. הוא חיפש אחריהם, אסף אותם, שלח אותם לארצות-הברית, לקנדה ולאווסטרליה.

השלב הבא — ברוקלין. עם סיום מלחמת

עסקה מיליונים